Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis diſputationibus, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-tertiâ Novembris.

M. PETRO JACQUEMIER, Doctore Medico, Præſide.

An propria Medici ſcientia œconomiæ animalis cognitio?

QUANTUM emolumenti rebus Medicis affert propria Medici ſcientia, tantum iis apportat detrimenti inutilis aut malè locata cognitio. Illinc veritatis, hinc opinionum origo. Si Medicus alieni curioſus quod ſui penſi erat, imprudens prætermittat, hoc infelix ſubibit fatum, nihil non experiri, abſolvere nihil. Artifex erit, non qui in fingendo, ſed qui in obſervando ſedulus erit. Nova quantumvis cudat ſyſtemata, telluris, aquarumvè luſtret receſſus; metallorum naturas ſcrutetur, exploret proprietates, niſi hæc omnia genuinæ corporis œconomiæ aptaverit, in perniciem erunt. Num tenet animo ſyderum influxus, oppoſitiones, conjunctiones? cælum ſtultitiâ petierit; niſi dum orbium cæleſtium portenta tractare diſcit, connatos intelligat microcoſmi motus, inſtituta, leges. Infelix! Si vel extero orbi notus, ſibi ſoli ſit peregrinus. Stupendi quod habent mechanices & geometriæ theoremata, naturæ miracula quantumlibet explorato, ſed cave putes his ſolis, contineri propriam Medici ſcientiam. Imo, impedimento erunt niſi evolvendis animalis œconomiæ myſteriis inſerviant. Quòcunque ſe vertat Medicus, quid vis agitet conſilii, huc unicè tendat oportet tota illius induſtria, partium actiones, nexus, ſympathias; ſpirituum motus atque naturas; humorum denique virtutes indagare. Verbo dicam arcanis corporis diſciplinæ legibus erudiri, ſummum eſt Medicæ ſapientiæ culmen attigiſſe.

OPTIME in arte Medicâ educatum exiſtimes eum, qui ſanitatem aut præſentem tueri, aut violatam reſtituere didicerit. Eò omnia ſe conferunt medentis vota. At vero quis feliciùs illùc pertinget quàm qui vitæ leges mortiſque cauſas meditando fuerit aſſecutus? Duo publica ſunt artis Medicæ inſtrumenta, Chymia nimirum & Anatome. Hujus præſidiis partium ſymmetriam, viſcerum uſus, alternantes ſuccorum periodos, facilè quivis intelliget. Alterius ope humorum ingenia, ſpirituum indoles, ſalium, Sulphurumvè energiæ, ſpirituum impetus, furores, elateres in propatulo erunt. His artibus, collatis naturæ legibus, morborum cauſas pervidet Medicus; ſigna, nomina, facies agnoſcit, eventus odoratur. Nunquid ad medendum aptior fingi poteſt aut excogitari cognitio? Apage tot inutilia phantaſiæ laſcivientis commenta; procùl hinc opinionum figmenta, à vera medendi normâ animum avertunt. Tot fermè diceres fatuos ignes, quæ cum mentibus prælucere videntur, eaſdem ludendo perdunt. Quæ amamus ſyſtemata, ejuſmodi ſunt quæ naturæ nobis exprimunt opera, non quæ fulciendis præjudicatis opinionibus apta facta ſunt. Naturam quam nos imitari decet, operantem contemplari juvat. Hanc phyſiologiam Medico ſatis eſſe confidimus. Poſt rationem enim medicinam quærere, philoſophi pars eſt medicinæ rudimenta ne quidem ponentis. Ex œconomia animali depromptas medicinæ rationes addiſcere; hominis eſt, artis noſtræ pomæria promoventis.

EX triplici partium genere pendet animale regimen. Continentes ſunt, quibus non ſecus ac primis vitæ ſtaminibus cæteræ fundantur. Contentarum nomine veniunt, ſucci quilibet ſuis receptaculis aut vaſis contenti. Utraſque animant aut moderantur impetum facientes. Solidarum dum Eutonia viget, viribus ſuis utitur corpus; ſtat ubique inconcuſſa organorum firmitas. Quandiù integra ſervantur humorum fœdera, ex æquo retuſis variis ſalium moleculis, ex diſcordium ſuccorum concordia, ex ipſiſſimo diſſidio pax alta naſcitur. In tuto tranquillitas erit, ſi ſpiritus quâ nati ſunt amicabili temperie, vitæ balſamum quoquò verſum diffundant. Ab ejuſmodi triplici fœdere repetitur functionum harmonia. Inde ſanitatis fontes. Hos omnes mutuos conſenſus qui perceperit, ipſas vitæ leges fuit aſſecutus. Vera hæc eſt & propria medentis ſapientia, ad cujus normam ſua debet dirigere conſilia. Hâc omiſſâ, in vanum arcana naturæ penetralia ſubit; perperàm Acidorum, Alkaliumve nomina effutiet; fruſtrà effervescentias frigidas, calidas, ſpiritus, ſulphura mera crepabit. In tantum hæc omnia medicinam adjuvant, in quantum corporis œconomiæ motibus, periodis, moribus conſonant. Si Triplicis Materiæ proprietates fuerit perſecutus, ſi Atomorum concurſus mente teneat, an hæc medicinam in melius, an in majus promovebunt? an multo ſecurior erit medendi ratio? Revera his omnibus antecellet accurata corporis humani cognitio; quæ cum illius agendi rationes, motus, periodos aperiat, eorumdem errores & delicta docet emendare.

MEDENTEM ex arte curaturum exiſtimes quem morbidæ origo cauſæ non fefellerit. Inde manant indicationes quæ curationis clavum & imperium tenere debent. Utrumque ſuggerit exquiſita animalis œconomiæ ſcientia: reſolutorum membrorum cauſas inveſtigat? Præſto erunt, ſi alterna muſculos inter & ſanguinem commercia noverit; tunc enim nimiâ ſæpe ſanguinis mole aut fortiori impetu violatis continentium partium Elateribus, perit ſolidorum cum fluidis æquipondium: vult adhibere medicinam? In his reperiet quæ tumultuantis ſanguinis inſultus compeſcere valent. Humorum impuritate inquinentur ſucci vitales, ſuſpenſo liquorum motu à nativo tramite deſciſcant: mille ægritudinum modis viſcera premuntur, corpuſve perturbatur. Rationes quæris & remedia? animo cogita quibus artibus à recrementis aſſiduè purgetur ſanguinis moles. Hunc in finem quot indigeat incerniculis perpende; qualis & quanta eſſe debet ſuccorum tenuitas & limpitudo, qui per tot anfractus, per tam ſubtilia cribra tranſmitti debeant; ſtatim percipies qualem adhibendam habeas dexteritatem, ne male poſito ſyſtemate aut quietis moras præceps contemnas, aut agendi tempora fidens prætermittas. Atque ut prudentis eſt Medici, ſi prodeſſe non poſſit, cavere ne noceat; illud imprimis arte ad naturæ imitationem comparatâ obtinebit ut nuſquam peccet; ſed captatâ ſemper rei ubique bene gerendæ occaſione, vitatis hinc inde ſcopulis portum ſecurus attingat.

NUM corporis œconomiæ cognitio abſtruſa nimis & obſcura videbitur? Alteram quæ ex opinionibus ducitur, incertam magis eſſe comperies. Tam affabrè conſpirans partium conſenſus, tam conveniens & adæquata earum proportio, nunquid non minus imponent quam ingenioſa quævis mentis humanæ figmenta? Hâc eâdem Creatoris providentiâ, quâ nihil conſervationi noſtræ defuturum erit, nihil utique legitimæ illius medelæ deficiet. Ideo tot in humano corpore conſpicienda conceſſit aut obtulit intelligenda, ut veras illius curandi rationes inſinuaret: Hinc ex artibus quibus carere nequit Medicus ſapiens, primus Anatomiæ locus debetur. Abſit tamen; ſuâ laude fraudetur ars Chymica; mutuam hæc œconomiæ animalis cognitioni præſtabit operam. Dum enim ingenitas illius operationes æmulari ſatagit, veras illarum naturas interpretatur; hæc ipſa tamen infida ut plurimùm & fallax, ſi neglectâ naturæ corporis lege, ſuperbientium manibus tractetur: ſuis enim, ut aiunt, Manipulationibus unicè intenti, Majoris Arcani aut Sulphuris cujuſdam Glorioſi ſpecie vitam quidem ipſam inſtauraturos ſe pollicentur; interim animas negotiantur; & ad ea quæ ante pedes ſunt pericula caligant. Sic hominum fraudes & ingeniorum capturæ magiſtram artem hominum ſaluti natam, ægrorum exitio plerumque vertunt; quæ ad naturæ leges, & animalis œconomiæ normam accommodata, mille præſidiis homines beat.

Ergo propria Medici ſcientia œconomiæ animalis cognitio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Joannes Burette.
M. Ludovicus de Vaux.
M. Petrus Marais.
M. Carolus Contugi, utriuſque Pharmaciæ Profeſſor.
M. Franciſcus Vernage.
M. Franciſcus Fauſtus Alliot, Medicus Regis ordinarius.
M. Claudius de Frades.
M. Abrahamus Thevart.
M. Nicolaus Morin.

Proponebat Pariſiis RAYMUNDUS JACOB FINOT, Pariſinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1698.